

ingediend op **1122** (2021-2022) – Nr. 3
11 maart 2022 (2021-2022)

Verslag

namens de Verenigde Commissies voor Onderwijs
en voor Economie, Werk,
Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Koen Daniëls, Loes Vandromme,
Kristof Slagmulder en Johan Danen

over het ontwerp van decreet

tot regeling van bepaalde aspecten
van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs

Documenten in het dossier:

- 1122** (2021-2022) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendement

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Karolien Grosemans.

Vaste leden:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Karolien Grosemans, Kathleen Krekels, Annabel Tavernier;
Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder;
Loes Vandromme, Hilâl Yalçın;
Jean-Jacques De Gucht, Gwendolyn Rutten;
Johan Danen, Elisabeth Meuleman;
Hannelore Goeman.

Plaatsvervangers:

Marius Meremans, Axel Ronse, Nadia Sminate, Kris Van Dijck, Katja Verheyen;
Leo Pieters, Els Sterckx, Sam Van Rooy;
Katrien Schryvers, Brecht Warnez;
Els Ampe, Tom Ongena;
Stijn Bex;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaike De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Stijn De Roo, Loes Vandromme;
Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Björn Rzoska;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	Situering	4
2.	Duale opleiding in het volwassenenonderwijs	4
3.	Selectieproces van duale opleidingen en kwaliteitsaspecten	5
4.	Erkenningsvoorwaarden ondernemingen	6
5.	Rol Vlaams Partnerschap Duaal Leren en sectorale partnerschappen	6
6.	Overeenkomsten en leervergoeding	6
7.	Start van de duale opleidingen voor volwassenen	7
II.	Algemene bespreking	7
1.	Tussenkomen van de leden	7
1.1.	Tussenkomen van de N-VA-fractie	7
1.2.	Tussenkomen van de CD&V-fractie	9
1.3.	Tussenkomen van de Vlaams Belangfractie	10
1.4.	Tussenkomen van de Vooruitfractie	11
1.5.	Tussenkomen van de Groenfractie	12
1.6.	Tussenkomen van de Open Vld-fractie	13
2.	Antwoorden van de ministers	14
2.1.	Antwoord van minister Ben Weyts	14
2.2.	Antwoord van minister Hilde Crevits	16
III.	Artikelsgewijze bespreking	17
IV.	Eindstemming	18
	Gebruikte afkortingen	19
	Tekst aangenomen door de commissie	20
	Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Verenigde Commissies voor Onderwijs en voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie bespraken op 24 februari 2022 het ontwerp van decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

De getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting

Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, en Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, lichten het ontwerp van decreet toe.

1. Situering

Minister *Hilde Crevits* start met de situering van het ontwerp dan decreet. De aanzet daartoe werd gegeven in de vorige regeerperiode. In mei 2019 keurde de Vlaamse Regering de startnota over duaal leren in het volwassenenonderwijs goed, die minister Hilde Crevits als minister van Onderwijs samen met de toenmalige minister van Werk, Philippe Muyters, had geschreven. Nadat de OESO in het Skills Strategy Report voor Vlaanderen al had gewezen op de mogelijkheden van duaal leren in het volwassenenonderwijs, wilde de regering bijkomende mogelijkheden creëren om via duaal leren aan om- en bijscholing te doen. Een tweede doelstelling is om het merk duaal leren te versterken door het uit te breiden van het leerplichtnaar het volwassenenonderwijs.

Die ambitie werd vertaald in het Vlaamse regeerakkoord en in de beleidsnota's Onderwijs en Werk en herhaald in de relanceplannen Edusprong en Alle hens aan dek. De opportuniteiten die duaal leren in het volwassenenonderwijs biedt voor levenslang leren zijn ook de adviesraden niet ontgaan. Zij formuleren over het algemeen een positief advies over het ontwerp van decreet, naast hier en daar enkele bezorgdheden.

Minister *Ben Weyts* herinnert eraan dat duaal leren in het secundair onderwijs gestart is in 2016 met proefprojecten, waarna vanaf 2019 een geleidelijke introductie volgde. Diezelfde weg van geleidelijkheid wordt ook bewandeld voor het volwassenenonderwijs: geen onmiddellijke big bang maar een geleidelijke introductie. In het schooljaar 2019-2020 werden de eerste proefprojecten gelanceerd met ESF-middelen. Vervolgens werd in de schoot van de Vlor en de SERV een overlegplatform opgericht met de onderwijsverstrekkers en sociale partners om te bekijken hoe men er samen een succes kon van maken. Die input werd meegenomen in een nieuwe mededeling aan de Vlaamse Regering van 4 december 2020, die de krijtlijnen schetst op basis waarvan het regelgevend traject werd gestart. Intussen loopt er al een tweede lichting ESF-projecten en is de voorbereiding gestart van de selectie van opleidingen die duaal kunnen worden aangeboden. Het doel is een opstart van duaal leren in het volwassenenonderwijs op 1 september 2022.

2. Duale opleidingen in het volwassenenonderwijs

Het is belangrijk om een duidelijke en herkenbare definitie van duaal leren in het volwassenenonderwijs te hanteren. Die moest ook voldoende coherent zijn met de definitie van duaal leren in het secundair onderwijs.

Een duale opleiding in het volwassenenonderwijs is een beroepsopleiding van het secundair volwassenenonderwijs waarin cursisten de competenties die leiden naar een beroepskwalificatie deels verwerven in het centrum voor volwassenenonderwijs (de onderwijsinstellingscomponent) en deels op de werkplek (de werkplekcomponent). Het is dus net als in het secundair onderwijs een verhaal dat door Onderwijs en Werk samen wordt geschreven om ervoor te zorgen dat ook volwassenen zich kwaliteitsvol kunnen voorbereiden op een job op de arbeidsmarkt.

Er is sprake van een duale opleiding als minstens 50 procent van de tijd geleerd wordt op de werkvloer. Het aandeel van de werkplekcomponent wordt in elk opleidingsprofiel vastgelegd. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de vraag van de adviesverleners om duaal leren duidelijk te onderscheiden van werkpleklernen. De keuze voor een minimumaandeel van 50 procent strookt bovendien zowel met de internationale praktijk als met de huidige praktijk in het secundair onderwijs. Het is ook evident dat de werkplekcomponent voldoende aandacht krijgt bij de uitbouw van duaal leren. Mits het goed wordt gemotiveerd, kan uitzonderlijk van dit beginsel worden afgeweken.

3. Selectieproces van duale opleidingen en kwaliteitsaspecten

Het selectieproces van de opleidingen die duaal kunnen worden aangeboden, zal in een besluit van de Vlaamse Regering worden vastgelegd. Daarbij wordt tegelijk gezorgd voor voldoende kwaliteit en een minimale planlast, een evenwichtsoefening die ook in het secundair onderwijs moet worden gemaakt. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en de sectorale partnerschappen maken een prioritaire lijst van opleidingen voor duaal leren in het volwassenenonderwijs. Op basis van die lijst en van de bevraging van de CVO's nemen de pedagogische begeleidingsdiensten al dan niet een rubriek duaal leren op in het voorstel van het opleidingsprofiel.

Het minimumaandeel van de werkplekcomponent in het opleidingsprofiel is een gezamenlijk voorstel van de pedagogische begeleidingsdiensten en de beroepssectoren. Dat komt tegemoet aan een bezorgdheid die door de SERV werd geuit. De betrokkenheid van de arbeidsmarktpartners bij de selectie van de duale opleidingen is cruciaal om van duaal leren een succesverhaal te maken, treedt de minister de SERV bij.

Elk CVO dat over de onderwijsbevoegdheid voor een studiegebied van de opleiding beschikt, kan ook de duale variant aanbieden zonder aparte aanvraagprocedure. De bedoeling daarvan is om ook voor de centra de planlast te beperken. Het CVO moet wel garanderen de volledige opleiding aan te bieden gedurende minstens drie opeenvolgende schooljaren. Op die manier wordt zowel aan de cursist als het bedrijf perspectief en zekerheid geboden. Het is in ieders voordeel dat iedereen zich ertoe engageert om de duale opleiding binnen drie opeenvolgende schooljaren te voleindigen. De CVO's zullen in de communicatie over duaal leren aan de cursisten duidelijk maken wat dat engagement inhoudt.

Minister *Hilde Crevits* wijst erop dat werkpleklernen voor de CVO's niet noodzakelijk nieuw is. Met het stelsel duaal leren wordt een duidelijk kader gerealiseerd voor samenwerking rond het aanleren van competenties in de meest intensieve vorm van werkpleklernen en tegelijk voor het garanderen van de kwaliteit ervan. Het ontwerp van decreet regelt dan ook voornamelijk de kwaliteitsaspecten. Zo worden er afspraken gemaakt over:

- de overeenkomsten voor de uitvoering van de duale opleiding en de leervergoeding;
- de erkenningsvoorwaarden voor ondernemingen;
- de kenmerken van de overeenkomst;
- de verbintenissen, rechten en plichten van de partijen;
- de schorsing en beëindiging van de overeenkomst.

Die afspraken zijn grotendeels overgenomen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen. Er wordt voor gezorgd dat de erkenningsvoorwaarden voor ondernemingen en de rechten en plichten van de partijen dezelfde zijn voor duaal leren in het volwassenenonderwijs als in het secundair onderwijs.

4. Erkenningsvoorwaarden ondernemingen

Die identieke erkenningsvoorwaarden zijn:

- de aanwezigheid van een mentor die aan een aantal voorwaarden moet voldoen;
- voldoen op het vlak van organisatie en bedrijfsuitrusting om de werkplekcomponent mogelijk te maken overeenkomstig het opleidingsplan;
- over voldoende financiële draagkracht beschikken;
- geen veroordelingen hebben opgelopen.

Hoewel de SERV in zijn advies voorstelde om onberispelijk gedrag als erkenningsvoorwaarde te laten vallen aangezien het om volwassenenonderwijs gaat, werd ervoor gekozen om die voorwaarde te behouden. Ook lesgevers in een CVO moeten hun onberispelijkheid aantonen. Op die manier zijn alle erkenningsvoorwaarden identiek aan duaal leren in het secundair onderwijs, wat voor herkenbaarheid en eenduidigheid zorgt.

5. Rol Vlaams Partnerschap Duaal Leren en sectorale partnerschappen

Net zoals bij het secundair onderwijs is het Vlaams Partnerschap Duaal Leren aanzet om de ondernemingen te erkennen en om de kwaliteit en kwantiteit van de werkplekken te verzekeren. Vandaag zijn er ook negentien sectorale partnerschappen actief in duaal leren.

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en de sectorale partnerschappen zijn fora waarin de opleidingsverstrekkers en sociale partners zitting hebben. Ze zullen uitgebreid worden met vertegenwoordigers van het volwassenenonderwijs. Alle negentien sectorale partnerschappen onderschreven intussen de intentie om ook voor het volwassenenonderwijs taken op te nemen in de promotie van duaal leren.

6. Overeenkomsten en leervergoeding

Minister Hilde Crevits gaat nader in op de overeenkomsten die door de drie partijen zullen worden afgesloten. Het ontwerp van decreet voorziet in twee betaalde overeenkomsten. De Vlaamse Regering wil daarmee tegemoetkomen aan de ruime doelgroep van het volwassenenonderwijs die bestaat uit cursisten met allerlei statuten, van werkzoekenden en lerenden die gaan voor een basiskwalificatie tot werkenden die willen om- of bijscholen.

Als minstens 20 uur per week op de werkplek kan worden geleerd, wordt een 'overeenkomst van duale opleiding statuut' (ODO-statuuut) gesloten. Dit statuut is bijvoorbeeld geschikt voor cursisten die overdag geen andere verplichtingen hebben. Net zoals bij de overeenkomst van alternerende opleiding (OAO) in het secundair onderwijs worden sociale rechten opgebouwd en wordt zowel de tijd in het CVO als die op de werkplek vergoed. Dat is overigens een voorwaarde om van dat statuut te kunnen gebruikmaken.

Voor cursisten die minder intensief op de werkvloer aanwezig kunnen zijn, waardoor ze niet aan twintig uur per week werkplekleren komen, voorziet het ontwerp van decreet in de 'overeenkomst van duale opleiding' (ODO). Daarin wordt elk uur op de werkplek vergoed, wat een verschil is met het secundair onderwijs waar de stageovereenkomst van alternerende opleiding onbetaald is.

Met een leervergoeding voor alle cursisten wordt volgens de minister de drempel kleiner om beroepskwalificerende opleidingen via de duale leerweg te volgen. De vergoeding kan een extra motivatie zijn om levenslang leren, upskilling en reskilling aan te moedigen.

Ook voor werkenden die wensen om te scholen bij hun huidige werkgever is deze overeenkomst mogelijk maar dan wel onbetaald, aangezien zij al een arbeidscontract hebben.

Voor de socialprofitsector wordt de uitzondering van de deeltijdse overeenkomst, waarop de Sociale Maribelregeling van toepassing is, behouden.

Minister Hilde Crevits benadrukt dat de administraties Onderwijs en Werk de nodige informatie ter beschikking zullen stellen om alle betrokkenen wegwijs te maken. Er wordt gezorgd voor transparantie en een goede informatiedeling over de verschillende soorten overeenkomsten en hun sociaalrechtelijke implicaties voor de cursist, het CVO en de onderneming, zoals ook terecht werd bepleit door de adviesraden.

7. Start van de duale opleidingen voor volwassenen

Minister *Ben Weyts* gaat ervan uit dat de commissieleden willen weten welke opleidingen nu duaal zullen worden aangeboden. Hij herhaalt dat zal worden gewerkt met een uitvoeringsbesluit dat alle nieuwe opleidingen die vanaf 1 september 2022 in het volwassenenonderwijs kunnen worden aangeboden, zal regelen. De beroepssectoren en de onderwijsverstrekkers zijn al bezig met de opmaak van een prioritaire lijst. Daardoor zal de Vlaamse Regering in het vermelde besluit al meteen een eerste lijst kunnen vastleggen met een ruime selectie van de bestaande en de nieuwe opleidingen die geïnteresseerden vanaf 1 september 2022 onder de vorm van duaal leren kunnen volgen.

Verder kondigt de minister aan dat de komende maanden verschillende initiatieven genomen worden om zowel de ondernemingen als de CVO's te informeren en te stimuleren om deel te nemen. Het voorliggende ontwerp van decreet biedt een kader dat in een stevige basis voorziet voor het aanbieden van kwaliteitsvolle duale opleidingen in het volwassenenonderwijs. In het kader van Edusprong en via de ESF-projecten wordt in middelen voorzien om de start van duaal leren in het volwassenenonderwijs te ondersteunen.

II. Algemene bespreking

1. Tussenkomen van de leden

1.1. Tussenkomen van de N-VA-fractie

De N-VA-fractie is volgens *Koen Daniëls* bijzonder tevreden dat voortaan ook in het volwassenenonderwijs duaal geleerd kan worden. In het volwassenenonderwijs is de arbeidsmarktrijpheid minder een probleem dan in het secundair onderwijs. Bovendien wordt daarmee, ook in het kader van levenslang leren, erkend dat ook volwassenen kunnen leren op de werkvloer. Dat is zowel voor het beleidsdomein Werk als het beleidsdomein Onderwijs een belangrijk gegeven. Het is een goede zaak dat wat werd opgezet in het secundair onderwijs nu wordt voortgezet in het volwassenenonderwijs.

Het optrekken van het aandeel van de werkcomponent – die het lid de onderwijsvloer op de werkvloer noemt – van 20 procent in de eerste nota's naar 50 procent in het ontwerp van decreet is positief. Belangrijk is ook dat de erkenningsvoorwaarden en de rechten en plichten dezelfde zijn op beide onderwijsniveaus. De onderwijswetgeving is al niet eenvoudig en om de aantrekkelijkheid voor de

werkplaatsen te verhogen, is die eenvormigheid een goede zaak. Dat geldt ook voor het informeren van de studenten en de rol die de CVO's krijgen in de voorafgaande screening van motivatie en startcompetenties. Die screening is belangrijk om vroegtijdige uitval te voorkomen. Geeft VDAB de screeningexpertise die de dienst op dat vlak heeft opgebouwd, door aan de onderwijsinstellingen?

In het secundair onderwijs komt duaal leren trager op gang dan verwacht. Dat noopt ertoe de bekendmaking te stimuleren, zoals recent nog werd besproken in de commissie Onderwijs (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2021-22, nr. 1420 en 1678). Dat is ook wenselijk in het volwassenenonderwijs, om op die manier meer cursisten aan te trekken. Het lid hoopt dat de mogelijkheid om duaal te leren op de plaats waar men al werkt – al is dat begrijpelijk zonder extra leervergoeding – het levenslang leren een impuls zal geven. Nog te veel Vlamingen zijn de overtuiging toegedaan dat leren ophoudt op het moment dat ze hun diploma halen.

De bekommernissen in het advies van de Vlor, zoals die over het screeningsinstrument en over de mogelijkheid om les te geven in een bedrijf, moeten volgens Koen Daniëls gelezen worden in het perspectief van de evaluatie van het ontwerp van decreet. Vandaag komt het erop aan te starten op 1 september 2022. Het lid is hoe dan ook tevreden dat zowel de Vlor, de SERV als het Vlaams Partnerschap Duaal Leren de invoering van duaal leren in het volwassenenonderwijs als een opportuniteit voor de cursisten bestempelen. De N-VA-fractie zal het ontwerp van decreet dan ook goedkeuren.

Allessia Claes treedt bij dat Vlaanderen achterophinkt inzake levenslang leren: nog geen 10 procent van de Vlamingen schoolt zich bij. De Vlaamse Regering en de experts van het relancecomité zijn het erover eens dat opleiden de uitdaging van de komende jaren is. Leren is niet enkel iets voor op de schoolbanken. Wie niet achterop wil geraken en zijn positie op de arbeidsmarkt wil versterken, moet permanent bijleren. Een ambitieus leeroffensief is nodig om leerlingen en cursisten voor te bereiden op de arbeidsmarkt en de jobs van de toekomst. Op de huidige krappe arbeidsmarkt vinden werkgevers geen geschikt personeel en wordt de lijst van knelpuntberoepen steeds langer. Tegelijk vinden werkzoekenden, langdurig zieken en actieven de weg naar de arbeidsmarkt niet. Die mismatch kan onder meer met vorming en opleiding worden aangepakt. De opleidingscultuur moet worden versterkt.

In 2021 werd al het startschot van de 'learning twenties' gegeven. Het is al langer duidelijk dat in het opleidingsoffensief op verschillende sporen moet worden gewerkt. Het voorliggende ontwerp van decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs is daarvan een element. De N-VA-fractie vindt duaal leren een waardevolle maatregel om onderwijs en werken te combineren. De maatregel maakt gerichte opleiding en ondersteuning mogelijk. De werkgevers willen ook steeds meer een rol spelen in het opleiden van werknemers op de werkvloer, stelt *Allessia Claes* vast. Duaal leren kan een krachtig instrument zijn om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken en kandidaten klaar te stomen voor een job.

Onlangs was er nog negatieve berichtgeving in de pers over duaal leren, onder de volgens het lid te negatieve titel 'Het gefaai van duaal' (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2021-22, nr. 1646 en 1657). Maar het bericht toonde aan dat er nog werk aan de winkel is om nog meer ondernemers, onderwijsinstellingen en cursisten te overtuigen om voor duaal leren te kiezen. Die uitdagingen stellen zich ook in het volwassenenonderwijs. Hoe kan de Vlaamse overheid zorgen voor meer diverse en kwaliteitsvolle leerwerkplekken? Welke rol kunnen VDAB en andere partners spelen in de instroom van kandidaat-cursisten? Kunnen de sectorconvenants worden ingeschakeld om de kwaliteit van de begeleiders te garanderen?

Allessia Claes onderstreept het belang van een informatiecampagne op maat van de kmo's, die de meerwaarde van duaal leren niet altijd inzien. Grote bedrijven hebben meer mogelijkheden om mentoren op te leiden en personeel ter beschikking te stellen. Welke initiatieven plannen de ministers daartoe?

Het is niet evident, maar zijn er, naar analogie met de individuele beroepsopleiding in een onderneming, denksporen om afgestudeerden te garanderen dat ze daarna in de onderneming aan de slag kunnen?

Verder signaleert het lid het mogelijke effect van de leervergoeding in het volwassenenonderwijs op de overeenkomsten en de beschikbaarheid van werkplekken. Het verschil in de regelingen kan een impact hebben op de motivatie van de cursisten en de invulling die de werkgevers aan duaal leren zullen geven. In de adviezen wordt gewaarschuwd voor een mogelijk verdringingseffect. Hoe wordt de leervergoeding gemonitord? Op welke manier kan er indien nodig op worden ingegrepen? Hoe verhoudt de leervergoeding zich tot andere uitkeringen, zoals de zieke- en invaliditeitsuitkering of de werkloosheidsvergoeding? Wat zijn de timing en de krijtlijnen van het verwachte uitvoeringsbesluit over de leervergoeding?

Het concept moet voldoende tijd en ruimte krijgen om zich te ontwikkelen. Allessia Claes vraagt naar de monitoring daarvan en de rol van de sectoren daarin, naar de timing van de evaluatie en de aanpak van de eventuele bijsturing.

1.2. Tussenkoms van de CD&V-fractie

Ook voor *Loes Vandromme* is het alle hens aan dek om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken. Het is daarom belangrijk dat het ontwerp van decreet inspeelt op de leergoesting die bij de Vlamingen lijkt te ontbreken. De samenleving evolueert en er zijn innovaties op de werkvloer die drempels kunnen opwerpen. De CD&V-fractie is daarom heel tevreden met de mogelijkheid van opleiding op de werkvloer. Nabijheid is immers belangrijk.

Het lid informeert naar de plaats van de duale trajecten in de dynamiek van EduSprong. Wat kan EduSprong in de praktijk betekenen voor duaal leren? Waren er bij de eerste EduSprongprojecten ook projecten die inspeelden op duaal leren? Kan dat bij de tweede oproep gebeuren?

Hoe wordt de voorliggende regeling afgestemd op de regioscans van de CVO's? Kan er meer rekening worden gehouden met de informatie die de regioscans opleveren om de match te maken met de lokale arbeidsmarktbehoeften?

Inzake de screening bepleit Loes Vandromme een goede samenwerking tussen de verschillende actoren. Hoe kunnen de actoren van elkaar leren? Hoe evalueren de ministers de samenwerking tussen de onderwijsinspectie en het Departement WSE op het vlak van kwaliteitstoezicht? Welke lessen kunnen daaruit worden getrokken?

Zoals al aangehaald is het belangrijk de vinger aan de pols te houden en te evalueren. Het lid is benieuwd naar de reacties van de cursisten, onderwijsverstrekkers en de werkplekken.

Loes Vandromme besluit dat ook de CD&V-fractie het voorliggende ontwerp van decreet volledig steunt.

1.3. Tussenkomsen van de Vlaams Belangfractie

Kristof Slagmulder stelt dat ook de Vlaams Belangfractie achter de opstart van duaal leren in het volwassenenonderwijs staat. Bepaalde types van leerlingen zijn immers gebaat bij leren op de werkvloer, zoals ook al in het secundair onderwijs

is gebleken. Het volwassenenonderwijs kan met beroepsgerichte opleidingen een nieuw elan krijgen en dat met initiatieven die kaderen in het relanceplan Edu-sprong. Dit project heeft voordelen voor zowel het tweedekansonderwijs als het levenslang leren.

Het is positief voor de herkenbaarheid dat de principes en regels uit het stelsel van duaal leren in het secundair onderwijs zo veel mogelijk worden doorgetrokken naar het volwassenenonderwijs.

Kristof Slagmulder verwijst naar de eerdere bespreking in verenigde commissies van de inkanteling van Syntra Vlaanderen in het Agentschap Innoveren en Ondernemen (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 283/2). Hij waarschuwde toen voor het risico van groenpluk. In het volwassenenonderwijs is dat risico wellicht kleiner maar er blijft een zeker risico bestaan in het tweedekansonderwijs. Het is dan ook positief dat het ontwerp van decreet bepaalt dat in een duaal traject het CVO en de onderneming erop toezien dat de opleiding voldoende bedrijfsoverschrijdend wordt ingevuld. Dat is belangrijk voor de versterking van de arbeidsmarktpositie van de cursisten op langere termijn. Duaal leren mag volgens het lid geen veredelde interne bedrijfsopleiding worden.

De onderneming is mee verantwoordelijk voor de opleiding en het behalen van de leerdoelstellingen. De onderwijsinstelling blijft de eindverantwoordelijke voor het leertraject. Met de SERV onderstreept het lid de noodzaak van cocreatie bij het opzetten van trajecten door het onderwijs, de ondernemingen en de sectoren.

Wat betreft het risico op verdringing van duaal leren in het secundair onderwijs zal de hoogte van de leervergoeding een cruciale rol spelen. Die vergoeding zal in een uitvoeringsbesluit worden vastgelegd. Kristof Slagmulder sluit zich aan bij het pleidooi van de SERV voor afstemming op de hoogte van de vergoeding in het secundair onderwijs. Verder is ook de monitoring van de impact van de leervergoeding en van de opbouw van socialezekerheidsrechten op de beschikbaarheid van leerwerkplekken belangrijk. Die monitoring moet leiden naar specifieke wetenschappelijke expertise over duaal leren in het volwassenenonderwijs. De SERV stelt dat de geplande evaluatie breder moet gaan en ook het effectieve aanbod, de cursistprofielen die al dan niet bereikt worden, het verloop van de trajecten en dergelijke mee onder de loep moet nemen. Worden die bijkomende aspecten in de monitoring opgenomen?

Artikel 35 gaat over het intakegesprek en de trajectbegeleiding als onderdeel van het centrumreglement. De Vlor pleit voor een screening en voortrajecten om de cursisten optimaal voor te bereiden en een mismatch tussen cursist en opleiding te vermijden. De Vlor vraagt om een specifiek screeningsinstrument uit te werken. In de memorie van toelichting antwoordt de Vlaamse Regering dat de CVO's vrijblijvend een beroep kunnen doen op de expertise rond het screenen van lerenden en de beschikbare screeningstools die in de ESF-projecten werden uitgetest. Waarom pleit de Vlor voor een specifieke screening? Vindt de raad de kwaliteit van de ESF-tools onvoldoende? Is er daarover nog overlegd?

Het toezicht op de toepassing van het ontwerp van decreet en de kwaliteit van de opleiding is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Sociale Inspectie en de onderwijsinspectie. In welke mate kunnen de inspectiediensten elementen naar voren schuiven die niet strikt tot hun domein behoren? Kan de onderwijsinspectie bijvoorbeeld ook opmerkingen maken over de werkplekcomponent?

Verschillende stakeholders pleiten voor meer middelen om een kwaliteitsvolle opstart van dit project mogelijk te maken. Daarop wordt in de memorie van toelichting geantwoord dat de financiering van de duale opleidingen voldoende gegarandeerd is door de extra kwalificatiebonussen voor leerlingen die een certificaat

halen en de verwachting dat de cursisten in duale opleidingen vaak extra zullen wegen in de financieringspunten. Maar de CVO's kennen de hoogte van die middelen nog niet en zijn er niet mee gebaat bij de opstart van het project. Zij kunnen weliswaar putten uit de Edusprongmiddelen maar zullen die wellicht eerder inzetten voor bijvoorbeeld onlinecursussen of de compensatie van coronaverliezen.

Tot slot drukt Kristof Slagmulder de hoop uit op een betere start in het volwassenenonderwijs dan in het secundair onderwijs, waarbij hij het belang onderstreept van een goede bekendmaking en goede doorverwijzing van cursisten.

1.4. Tussenkoms van de Vooruitfractie

Caroline Gennez acht het voldoende bekend dat Vooruit voorstander is van het concept van duaal leren. Het is een goede zaak dat er aan leerlingen, en in de toekomst aan cursisten, verschillende soorten onderwijs worden aangeboden. Er is geen betere manier om een vak te leren dan op de werkvloer, begeleid door iemand met ervaring. Het concept duaal leren kan zeker een meerwaarde zijn voor de trajecten van leerlingen en cursisten. Maar in het secundair onderwijs moeten er nog stappen worden gezet om er een succes van te maken en ook in het volwassenenonderwijs zijn er nog randvoorwaarden te vervullen om een duurzaam succes van duaal leren te garanderen. In elk geval moet voor de Vooruitfractie de focus liggen op de leerlingen en cursisten. Duaal leren mag niet alleen een instrument zijn om ondernemingen goedkope werkkrachten te bezorgen. De focus moet liggen op het opleiden van leerlingen en cursisten en op hun toekomstige kansen op de arbeidsmarkt.

Het succes van duaal leren in het secundair onderwijs is nog te beperkt. Met maar 1,5 procent van de leerlingen uit het tso en bso die een duale opleiding volgen, is er inderdaad nog werk aan de winkel. Ook Voka kwam tot die vaststelling. Tweeduizend leerlingen in duaal leren in het secundair onderwijs is te weinig. Vooruit vraagt een extra inspanning om die trage start in het volwassenenonderwijs te vermijden. *Caroline Gennez* maakt daarbij de bedenking dat veel kwetsbare leerlingen het misschien moeilijk zullen hebben in het volwassenenonderwijs omdat ze onvoldoende arbeidsrijp worden geacht voor het duaal leren. De fractie van het lid hoopt dat die groep niet in de kou blijft staan.

Welke lessen kunnen voor het volwassenenonderwijs worden getrokken uit de uitrol van duaal leren in het secundair onderwijs? Hoe zal de monitoring concreet verlopen? Ook de SERV vindt die monitoring belangrijk.

De leervergoeding is niet alleen een goede stimulans, ze is voor cursisten vaak ook noodzakelijk om in een traject te kunnen stappen. Kunnen de ministers al een tip van de sluier oplichten over de leervergoeding en de inbedding daarvan in de opbouw van sociale rechten?

Hoe zal de Vlaamse Regering ervoor zorgen dat de drempels voor cursisten en CVO's zo laag mogelijk worden gehouden? Zal ze daarbij rekening houden met de suggestie van de Vlor om cursisten vlot te laten schakelen tussen verschillende overeenkomsten en met de opbouw van socialezekerheidsrechten in elk daarvan? Zal de impact van de leervergoeding en de opbouw van socialezekerheidsrechten op de beschikbaarheid van leerwerkplekken worden gemonitord?

Ook een duurzame screening en het inrichten van voortrajecten is volgens *Caroline Gennez* belangrijk voor het succes van de maatregel.

Anders dan in het secundair onderwijs worden er voor de implementatie van duaal leren in het volwassenen- en hoger onderwijs geen extra middelen uitgetrokken. Is dat een bewuste keuze? Of wordt er alsnog in een extra financiering voorzien bij

de aanpassing van de begroting 2022? Indien dat het geval is en als de middelen toereikend zijn, overweegt de Vooruitfractie het ontwerp van decreet mee goed te keuren. Indien dat niet het geval is, zal de fractie zich onthouden.

1.5. Tussenkoms van de Groenfractie

Johan Danen verzekert dat ook de Groenfractie voorstander is van duaal leren. De fractie beseft dat duaal leren niet in één keer gerealiseerd kan worden, maar het is wel de verantwoordelijkheid van het beleid om drempels weg te werken en de kansen op succes zo groot mogelijk te maken.

Volgens het lid valt heel wat te leren uit de proefprojecten en de signalen die van de cursisten en de opleidingsinstellingen komen. Om te beginnen moet het brede onderwijs- en opleidingslandschap zo leesbaar mogelijk zijn. Nu weten heel wat cursisten niet goed waar ze terecht kunnen en starten ze mogelijk op de verkeerde plaats. Het is belangrijk om goed aan te geven hoe duaal leren zich onderscheidt van andere soortgelijke opleidingsinitiatieven. Dat is volgens het lid cruciaal om demotivatie te vermijden. Verder blijkt uit de proefprojecten dat de professionalisering van de mentoren belangrijk is. De mentoren hebben een cruciale rol in het succes van duaal leren. Wordt door de Vlaamse Regering in opleidingstrajecten voor mentoren voorzien? Indien dat niet het geval is, wie moet dan zorgen voor hun opleiding? Ook kwaliteitstoezicht is belangrijk, want het legt tijdig mankementen bloot.

Uit de ervaring met duaal leren in het secundair onderwijs valt lering te trekken, met name over het belang van het screenen van de motivatie en startcompetenties. Daarom wordt in de voorliggende adviezen gepleit voor een screeningsinstrument, zodat de CVO's dezelfde methodologie gebruiken. Dat hoeft geen uitgebreide administratie te impliceren.

Johan Danen onderstreept verder de plaats van duaal leren in het levenslang leren. De mogelijkheid van duaal leren in het volwassenenonderwijs moet zeker aan oudere cursisten duidelijk worden gemaakt. Vaak zijn de cursisten die nu bij de CVO's een opleiding volgen nog relatief jong, maar ook ouderen kunnen baat hebben bij het volgen van een opleiding.

Bij de selectie van de opleidingen moet uitgegaan worden van de leerbehoeften in een regio. Er zijn al regioscans uitgevoerd. Het kan niet de bedoeling zijn te vertrekken vanuit het aanbod van de CVO's en opleidingsinstellingen en dan achteraf passende leerwerkplekken te zoeken. Johan Danen pleit ervoor te vertrekken van leerbehoeften van de regio en de bedrijven die interesse hebben om deel te nemen aan een traject. Vanuit de werkplek kan een flexibel traject worden opgestart. De werkplek is immers een cruciale schakel in het stelsel van duaal leren. Is het de bedoeling van de Vlaamse Regering om heel veel trajecten aan te bieden? Komen alle beroepsopleidingen in het volwassenenonderwijs in aanmerking voor een duaal traject? Of wil men eerder traag starten en het aantal opleidingen beperken? De Groenfractie pleit alvast voor een zo ruim mogelijk aanbod met het oog op het motiveren van cursisten.

Johan Danen verwijst opnieuw naar de adviezen waarin wordt gepleit voor een goede toeleiding en screening van leerlingen en cursisten. In het leerplichtonderwijs en hoger onderwijs zijn er daarover vaak heel duidelijke richtlijnen. In dit geval wordt veel vrijheid aan de CVO's gegeven. Dat is op zich geen probleem maar misschien kan het toch wat meer worden gestroomlijnd.

De leervergoeding is een goede maatregel. Maar hoe kan het verdringingseffect vanuit het secundair onderwijs naar duaal leren in het volwassenenonderwijs wor-

den vermeden? De toename van de ongekwalificeerde uitstroom in het secundair onderwijs kan niet de bedoeling zijn.

Johan Danen ondersteunt de vraag van de SERV om het mogelijk te maken om bij meerdere werkgevers tegelijk een duale opleiding te volgen. Twee kmo's zouden dan bijvoorbeeld de werkplek van een cursist kunnen delen.

Het lid herhaalt zijn pleidooi voor de leesbaarheid van het opleidingsaanbod. De leerwinkels kunnen daarvoor zorgen maar die zijn er niet overal. Vaak zien de kandidaat-cursisten door het bos de bomen niet meer.

Johan Danen sluit zich tot slot aan bij de kritiek van de Vlor op de beperking van zijn adviesbevoegdheid. Artikel 32 van het ontwerp van decreet beperkt die tot de voorgedragen opleidingsprofielen die niet gebaseerd zijn op een erkende beroepskwalificatie. De Vlor betwist echter dat voor het vastleggen van de kwalificaties de inhoud van de gekoppelde opleidingen bepalend is. Wat is de mening van de ministers daarover? Is er nog ruimte voor bijsturing?

1.6. Tussenkomen van de Open Vld-fractie

Ook de fractie van *Jean-Jacques De Gucht* vindt duaal leren een heel positief gegeven. Het voorliggende ontwerp van decreet werd aangekondigd in het Vlaamse regeerakkoord. Maar het beantwoordt ook aan een al ouder streven en aan een vraag van de OESO, die duaal leren ziet als een belangrijke schakel om levenslang leren te introduceren op de werkvloer. Duaal leren sluit ook aan bij rol van het volwassenenonderwijs in de strijd tegen de schooluitval. Het kan een versterkend effect hebben voor wie door omstandigheden uit het leerplichtonderwijs is gevallen.

Er liepen de voorbije jaren verschillende proefprojecten in het volwassenenonderwijs. Daaruit blijkt dat het een geschikte onderwijsvorm is om duaal leren te introduceren. Volwassenenonderwijs is niet beperkt tot avondonderwijs in talen, hoewel het nog vaak op die manier wordt gepercipieerd. Het volwassenenonderwijs vindt echter ook grotendeels overdag plaats en het is dat dagonderwijs dat perfect geschikt is voor duaal leren.

Belangrijk voor het lid is het doortrekken van de principes van het duale leerplichtonderwijs naar het volwassenenonderwijs. Dat geldt bijvoorbeeld voor de erkenningsprocedure en de rechten en plichten van de verschillende partijen. Het was ook de uitdrukkelijke vraag van de actoren op het terrein om te komen tot een uniforme regeling. Een afwijking daarvan is dat voor duaal leren in het volwassenenonderwijs in betaalde overeenkomsten wordt voorzien, maar die afwijking is volgens het lid logisch en is op zich positief. Er is daarop nog een uitzondering voor cursisten die tewerkgesteld zijn in een onderneming met een arbeidsovereenkomst waarbij de werkplekcomponent wordt uitgevoerd in datzelfde bedrijf.

De positieve aspecten van duaal leren in het secundair onderwijs, zoals die in een eerdere studie van IDEA Consult naar voren kwamen, zijn ook van toepassing op het volwassenenonderwijs. Het zijn opleidingen die nauw aansluiten op de arbeidsmarkt met behulp van de modernste machines en de nieuwste werkmethodes.

Er zijn wel nog verschillen tussen het leerplichtonderwijs en het volwassenenonderwijs en daarom is monitoring belangrijk. Hoe zien de ministers de door hen aangekondigde monitoring en wat is het tijdspad?

Verder sluit ook Jean-Jacques De Gucht zich aan bij de vraag van de SERV en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren om de mogelijkheid van eenzelfde opleidings-traject bij verschillende ondernemingen te onderzoeken. Vlaanderen is een kmo-

regio en de echt kleine ondernemingen kunnen niet altijd alle opleidingsonderdelen aanbieden.

De Vlor en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren pleiten ook voor de mogelijkheid om flexibel te schakelen tussen trajecten en overeenkomsten. Artikel 21 van het ontwerp van decreet komt hieraan tegemoet door te voorzien in verschillende beëindigingsmogelijkheden van de overeenkomst. De af te sluiten overeenkomst volgt uit de beschikbare tijd voor de werkplekcomponent en past zich aan de individuele situatie aan.

Jean-Jacques De Gucht hoopt dat – na de context van de voorbije jaren met onder meer de coronacrisis – de invoering van het duaal leren in het volwassenenonderwijs bijdraagt tot het oplossen van het probleem van de uitval uit het onderwijs en het levenslang leren kan versterken.

Tom Ongena informeert naar de stand van zaken van duaal leren in het hoger onderwijs. Welke plannen zijn er voor dat onderwijsniveau? Het lid stelt die vraag niet alleen omdat die uitbreiding in het Vlaamse regeerakkoord wordt aangekondigd. Sectoren zoals de bouw dringen erop aan om daar werk van te maken. De Confederatie Bouw ziet het als een belangrijk instrument om hooggeschoolde profielen te kunnen aantrekken in deze tijden van krapte op de arbeidsmarkt. De uitbreiding naar het volwassenen- en hoger onderwijs zou ook een gunstig effect kunnen hebben op het imago van duaal leren en het succes ervan in het secundair onderwijs. Wanneer valt decretaal werk voor duaal leren in het hoger onderwijs te verwachten? Hoe staat het met de lopende proefprojecten?

2. Antwoorden van de ministers

2.1. Antwoord van minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* merkt in het begin van zijn antwoord op dat het ontwerp van decreet naast het stimuleren van levenslang leren ook een sterk activerende component heeft. Uniek is dat men in dit duaal leren kan stappen vanuit zijn huidige werkplek en dat stimuleert het levenslang leren. Wat betreft de activering van werkzoekenden wijst de minister op de mogelijkheid om duaal leren te combineren met de werkloosheidsvergoeding.

De leervergoeding zal in een besluit van Vlaamse Regering worden vastgelegd, maar wel op basis van het maximumbedrag in het secundair onderwijs. Dat is nu 583,60 euro per maand bij een OAO.

De overeenkomsten in het volwassenenonderwijs worden hoe dan ook permanent opgevolgd via DAVINCI, het registratiesysteem waarin alle opleidingen worden geregistreerd. Daarnaast zal ook het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen dit monitoren en evalueren. De minister schat in dat het voor wetenschappelijk gevalideerde uitkomsten wachten is tot het derde loopjaar. Ook het Vlaams Partnerschap Duaal Leren neemt deel aan de monitoring en evaluatie.

In het kader van Edusprong zijn tot nu toe geen projecten duaal leren ingediend, maar de minister verwacht dat dit wel het geval zal zijn in de tweede oproep. Die is met een budget van 20 miljoen euro ook groter dan de eerste. Gelet op de actualiteit en de door het ontwerp van decreet geboden zekerheid over de start van het duaal leren in het volwassenenonderwijs zullen vermoedelijk projecten worden ingediend. In elk geval is het zo dat voor de afstemming van het aanbod in het volwassenenonderwijs op de analyses van de regionale behoeften op de arbeidsmarkt die uit de regioscans blijken, niet alleen de leerinhouden maar ook de leervormen

van belang zijn. Die leervormen worden met het voorliggende ontwerp van decreet uitgebreid.

De bezorgdheid over het mogelijke verdringingseffect is interessant. In welke mate kan het aanbod in het volwassenenonderwijs zorgen voor concurrentie ten aanzien van de 18-jarigen in het secundair onderwijs? Dat is misschien moeilijk uit te sluiten maar in een rationale afweging kan men niet anders dan vaststellen dat de leervergoedingen gelijklopen en dat men voorafgaand aan de werkloosheidsvergoeding een wachttijd moet doorlopen, wat het combineren van een leervergoeding met de werkloosheidsuitkering bemoeilijkt. Bovendien moet men in het volwassenenonderwijs alsnog de algemene vorming volgen als men het diploma secundair onderwijs wil behalen. Ook voor de werkgever zijn er niet onmiddellijk grote voordelen. Maar de bemerking is hoe dan ook terecht.

Er werd gevraagd naar de stand van zaken in het hoger onderwijs. Die discussie is niet zo eenvoudig. In mei 2019 is er al een startnota over duaal leren in het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs aan de Vlaamse Regering voorgelegd. In opvolging daarvan werd een lerend netwerk opgestart en werden in 2020 proeftuinen met ESF-middelen uitgerold. In het najaar van 2020 was er een tweede ESF-oproep voor projecten in het hoger onderwijs. Die projecten lopen nu nog en kunnen worden hernomen of uitgebreid in het academiejaar 2022-2023. Uit de afgeronde projecten werd enerzijds geconcludeerd dat er in het hoger onderwijs zeker ruimte is voor de uitbreiding van leren op de werkplek en voor de versterking van de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijfsleven. Anderzijds werd de vraag gesteld of duaal leren daarvoor het beste instrument is. Een werkplekcomponent van een derde van de opleiding lijkt bijvoorbeeld niet voor elke bachelor- of masteropleiding haalbaar.

Overigens wordt ook in het secundair onderwijs en volwassenenonderwijs een uitzondering overwogen op de 50 procentregel voor opleidingen met een zware technische en/of wetenschappelijke component, zoals bijvoorbeeld elektromechanica. In het hoger onderwijs speelt dat nog meer en is men daarom wat terughoudender. Hoe dan ook zal de evaluatie van de projecten die tot augustus 2023 lopen, cruciaal zijn voor de bepaling van de mogelijkheid en de haalbaarheid van duaal leren in het hoger onderwijs en van de opleidingen waarbij men erin slaagt om minimum een derde aandeel van de werkplekcomponent te realiseren. Er moeten nog andere vragen worden beantwoord: hoe staan studenten, docenten, trajectbegeleiders en instellingen tegenover duaal leren in het hoger onderwijs? Wat is de visie op duaal leren van de deelnemende instellingen? Welke verbredingsstrategieën werden ontwikkeld? Is een werkplekcomponent van een derde aantrekkelijk genoeg voor het bedrijfsleven?

De minister vult nog aan dat in enkele projecten in het kader van het Voorsprongfonds hoger onderwijs aandacht is voor duaal leren.

Wat betreft de adviezen merkt minister Ben Weyts op dat de SERV verheugd is over het percentage van 50 procent voor werkpleklernen terwijl de Vlor het wil verlagen tot 40 procent. Op die vraag van de Vlor is de Vlaamse Regering niet ingegaan, niet alleen omdat het systeem aantrekkelijk moet blijven voor het bedrijfsleven maar ook omdat de Europese Raad 50 procent als minimum aanbeveelt en op grond van de ervaring met de afgeronde ESF-projecten. De minister vermeldt wel nogmaals de mogelijkheid van een afwijking.

De Vlor pleit voor middelen voor de uitrol van duaal leren. De verplichting voor CVO's om duale opleidingen volledig aan te bieden binnen drie opeenvolgende schooljaren noemt de Vlor een mogelijke drempel. Maar de minister wil bedrijven en cursisten de zekerheid bieden dat de opleiding voor drie jaar wordt aangeboden. Dat houdt voor de centra inderdaad een risico in maar anderzijds is het

financieringsmodel zo opgebouwd dat centra die duaal leren aanbieden, in het merendeel van de gevallen ook meer middelen zullen ontvangen. De CVO's krijgen immers een kwalificatiebonus voor elke cursist die het diploma behaalt. Daarbij komt dat het aantal cursisten weegt op de financieringspunten. De CVO's kunnen er ook over waken dat de gemiddelde klasgrootte in duale opleidingen voldoende is. Dat laatste geldt bijvoorbeeld ook voor de trajecten in het afstandsleren en contactonderwijs.

De Vlor adviseert dat alle opleidingen gebaseerd op een beroepskwalificatie, duaal ingericht moeten kunnen worden. De minister antwoordt dat ervoor zal gezorgd worden dat de ontwikkeling van opleidingsprofielen minstens twee keer per jaar wordt geactualiseerd, waardoor steeds meer opleidingen duaal leren mogelijk zullen zijn. AHOVOKS zal een inhaalbeweging doen voor de actualisatie en ontwikkeling van de opleidingen voor duaal leren die door de pedagogische begeleidingsdiensten en de beroepssectoren worden geselecteerd. Daarbij wordt de planlast in het oog gehouden. Het doel is in elk geval om vanaf september 2022 zo veel mogelijk van de geselecteerde opleidingen duaal in te richten.

De Vlor wees ook op de behoefte aan een instrument voor de screening van cursisten om een mismatch tussen cursisten en opleidingen te vermijden. De minister antwoordt dat de CVO's voor de screening van cursisten vrijblijvend een beroep doen op de expertise over het screenen van lerenden en op de bestaande tools, die ook werden uitgetest in de ESF-projecten. Aan een onvoldoende arbeidsmarktrijs geachte cursist kan men een ander traject voorstellen of aanraden om een geletterdheidsmodule te volgen.

De Vlor vraagt tot slot om een tijdelijke onderwijsbevoegdheid om les te geven in een bedrijf, gekoppeld aan de duur van het duale opleidingsproject, mogelijk te maken. Dat is volgens de minister momenteel onmogelijk als de vestigingsplaatsen van het bedrijf en het CVO niet overeenkomen. De opleiders kunnen wel ter plekke gaan en observatieactiviteiten organiseren in de onderneming, waardoor de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid naar de werkplek niet nodig is. De minister wil vermijden dat duale trajecten bedrijfsspecifiek worden en dat overheidsmiddelen worden ingezet voor de opleiding op de werkvloer in een specifiek bedrijf.

2.2. Antwoord van minister Hilde Crevits

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat de mogelijkheid om in een opleidingstraject te schakelen tussen verschillende bedrijven in december 2021 al een eerste keer is besproken door het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. In februari 2022 kwam een werkgroep, waaraan ook de SERV deelneemt, daarover samen. De mogelijkheid wordt dus onderzocht, verzekert de minister.

Verder komt artikel 21 van het ontwerp van decreet tegemoet aan de wens van de Vlor om flexibel te kunnen schakelen tussen trajecten en overeenkomsten. Het artikel voorziet in verschillende beëindigingsmogelijkheden van de overeenkomst. De af te sluiten overeenkomst volgt uit de beschikbare tijd voor de werkplekcomponent en past zich als dusdanig aan de individuele situatie aan.

De kwaliteit van de werkplekken wordt gegarandeerd door de erkenningsvoorwaarden. De sectorale partnerschappen spelen daarin een rol. Er is bij de sectorconvenanten in duale addenda voorzien waarin ook extra middelen zitten.

Er waren ook vragen over de promotie van duaal leren. De minister is ervan overtuigd dat de uitbreiding naar het volwassenenonderwijs het imago van duaal leren versterkt. Onrechtstreeks is die uitbreiding ook promotie voor het duaal leren in het secundair onderwijs. Na de krokusvakantie van 2022 start een promotiecampagne waarvoor het beleidsdomein Werk 400.000 euro uittrekt. De campagne

wordt gemonitord door het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. Op 5 mei 2022 wordt een infodag rond duaal leren georganiseerd met een specifieke infosessie voor de CVO's.

Johan Danen herhaalt zijn vraag over het voorzien in een professionaliserings-traject voor mentoren.

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat er nu al een groot aanbod is en dat er daar verder werk van wordt gemaakt. Het is belangrijk om het duaal leren te doen slagen.

De minister dankt tot slot de administraties van Onderwijs en Werk voor de goede samenwerking en de voorbereiding van het ontwerp van decreet.

III. Artikelsgewijze bespreking

Op voorstel van minister *Hilde Crevits* stemt de commissie in met de volgende technische correcties:

- in artikel 16, §1, worden in het derde en vierde lid de woorden "Burgerlijk Wetboek" vervangen door "Oud Burgerlijk Wetboek";
- in de aanhef van artikel 32 wordt de zinsnede "het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 juni 2020" vervangen door de zinsnede "het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2021".

Artikel 1 tot en met 32

Deze artikelen worden aangenomen met 24 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 33

Amendement nr. 1 van Robrecht Bothuyne, Koen Daniëls, Jean-Jacques De Gucht, Alessia Claes, Loes Vandromme en Annabel Tavernier op artikel 33 strekt ertoe aan de voorgestelde tekst van artikel 53bis van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs een derde lid toe te voegen. Dat luidt als volgt: "In het tweede lid wordt verstaan onder Departement Werk en Sociale Economie: het departement, vermeld in artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie." (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1122/2).

Robrecht Bothuyne licht toe dat door het amendement het Departement WSE eenduidig wordt gedefinieerd in het ontwerp van decreet.

Het amendement wordt aangenomen met 25 stemmen.

Het gewijzigde artikel 33 wordt aangenomen met 24 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 34 tot en met 40

Deze artikelen worden aangenomen met 24 stemmen bij 1 onthouding.

IV. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 24 stemmen bij 1 onthouding.

Karolien GROSEMANS
Robrecht BOTHUYNE,
voorzitters

Koen DANIELS
Loes VANDROMME
Kristof SLAGMULDER
Johan DANEN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
bso	beroepssecundair onderwijs
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
ESF	Europees Sociaal Fonds
kmo	kleine of middelgrote onderneming
OAO	overeenkomst van alternerende opleiding
ODO	overeenkomst van duale opleiding
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
tso	technisch secundair onderwijs
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
WSE	Werk en Sociale Economie

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Algemene bepalingen

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° cursist: een deelnemer aan het secundair volwassenenonderwijs die voldoet aan de toelatingsvoorwaarden, vermeld in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, en die ingeschreven is;
- 3° CVO: een centrum voor volwassenenonderwijs dat erkend is conform artikel 61 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;
- 4° Departement Onderwijs en Vorming: het departement, vermeld in artikel 22, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie;
- 5° Departement Werk en Sociale Economie: het departement, vermeld in artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie;
- 6° duale opleiding: de duale opleiding, vermeld in artikel 2, 12°bis, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;
- 7° mentor: de persoon die binnen de onderneming aangewezen is om de cursist op de werkplek op te leiden en te begeleiden;
- 8° onderneming: elke natuurlijke persoon, privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon die een cursist opleidt met een overeenkomst tot uitvoering van een duale opleiding;
- 9° opleidingsplan: een plan dat het individuele leertraject van de duale opleiding van de cursist bevat;
- 10° overeenkomst: een van de overeenkomsten tot uitvoering van een duale opleiding, vermeld in artikel 3, eerste en tweede lid;
- 11° trajectbegeleider: het gemandateerde personeelslid van een CVO, dat belast is met de opvolging en begeleiding van de cursist met het oog op de volledige realisatie van het opleidingsplan;
- 12° Vlaams Partnerschap Duaal Leren: het orgaan, vermeld in artikel 2bis van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
- 13° werkplek: een reële werkplek of een gesimuleerde werkplek buiten het CVO. Gesimuleerde werkplekken komen alleen in aanmerking als ze eigen zijn aan de sector of de onderneming, en ook door werknemers binnen een sector of onderneming gebruikt moeten worden.

Art. 3. Voor de werkplekcomponent die via een reguliere tewerkstelling wordt ingevuld, sluit de cursist met een CVO en een onderneming een van de volgende overeenkomsten om de duale opleiding uit te voeren:

- 1° een overeenkomst van duale opleiding, als de duale opleiding gemiddeld op jaarbasis minder dan twintig uur per week opleiding op een reële werkplek omvat, zonder rekening te houden met de wettelijke feest- en vakantiedagen;
- 2° een overeenkomst van duale opleiding conform het socialezekerheidsstatuut van leerling in het kader van een alternerende opleiding, als de duale opleiding gemiddeld op jaarbasis minstens twintig uur per week opleiding op de reële werkplek omvat en voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 1bis van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

In afwijking van het eerste lid kan een cursist, tewerkgesteld in een onderneming met een arbeidsovereenkomst, een overeenkomst van duale opleiding sluiten, en, zonder schorsing van zijn arbeidsovereenkomst, de werkplekcomponent uitvoeren in die onderneming tijdens de in de arbeidsovereenkomst bepaalde arbeidstijd. Deze overeenkomsten kunnen gemiddeld op jaarbasis ook twintig uur per week of meer op de reële werkplek omvatten. Voor deze overeenkomsten gelden de bepalingen van dit decreet met uitzondering van artikel 10, eerste lid, 6°, artikel 11, 3°, artikel 17 en 18, tweede lid, en artikel 19.

In afwijking van het eerste lid kan een cursist voor de uitvoering van zijn duale opleiding een deeltijdse arbeidsovereenkomst sluiten als de onderneming onder het toepassingsgebied valt, vermeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profitsector. Voor die deeltijdse arbeidsovereenkomst gelden de bepalingen van dit hoofdstuk met uitzondering van artikel 5, tweede lid, en de bepalingen van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten. Het CVO stelt het opleidingsplan op in overleg met de onderneming en bezorgt een exemplaar van de deeltijdse arbeidsovereenkomst aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

In afwijking van het eerste lid kan een cursist voor de uitvoering van zijn duale opleiding met een onderneming die is gevestigd buiten het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, een overeenkomst sluiten die volgens de regelgeving die daar van toepassing is, in aanmerking komt voor een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken. Voor de voormelde overeenkomst gelden de bepalingen van de regelgeving die daar van toepassing is. Het Departement Werk en Sociale Economie beslist over de gelijkwaardigheid, na advies van het Departement Onderwijs en Vorming.

Art. 4. De overeenkomst kan alleen worden gesloten door de volgende personen, ondernemingen of instanties:

- 1° een cursist of zijn wettelijke vertegenwoordiger;
- 2° een onderneming die conform artikel 8, §1 tot en met §3, is erkend;
- 3° een CVO.

In afwijking van het eerste lid, 2°, kan een overeenkomst worden gesloten met een onderneming die is gevestigd buiten het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en die daar door de bevoegde instantie in kwestie is erkend als werkplek in het kader van een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken. Het Departement Werk en Sociale Economie beslist over de gelijkwaardigheid, na advies van het Departement Onderwijs en Vorming.

Art. 5. De overeenkomst wordt voor elke cursist afzonderlijk schriftelijk opgesteld uiterlijk op het tijdstip waarop de cursist zijn werkplekcomponent aanvat.

De overeenkomst wordt opgesteld conform het model dat de Vlaamse Regering vastlegt.

Art. 6. De overeenkomst is van bepaalde duur en kan schooljaaroverschrijdend zijn.

Om zijn opleidingsplan uit te voeren, kan de cursist opeenvolgende overeenkomsten met verschillende ondernemingen sluiten.

De duur van alle overeenkomsten samen mag niet meer bedragen dan de duur van het leertraject, vermeld in het opleidingsplan waarop de overeenkomsten betrekking hebben, vanaf het moment dat de duale opleiding voor de cursist met een werkplekcomponent ingevuld is.

Art. 7. Om het opleidingsplan van de cursist uit te voeren, kan de onderneming een onderdeel van de opleiding overlaten aan een andere erkende onderneming waarmee ze een samenwerkingsovereenkomst sluit. Dat is alleen mogelijk gedurende de termijn en voor de onderdelen die het sectoraal partnerschap of, bij afwezigheid van een sectoraal partnerschap in de sector in kwestie, het Vlaams Partnerschap Duaal Leren heeft vastgelegd. De voormelde samenwerkingsovereenkomst kan alleen gesloten worden met onderling akkoord van alle partijen in kwestie, inclusief het CVO. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren of het sectorale partnerschap wordt er altijd van op de hoogte gebracht als er een samenwerkingsovereenkomst wordt gesloten.

In het eerste lid wordt verstaan onder sectoraal partnerschap: het orgaan, vermeld in artikel 2sexies van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.

Art. 8. §1. Een onderneming voldoet aan de volgende voorwaarden om erkend te kunnen worden of te kunnen blijven:

- 1° ze wijst binnen de onderneming een mentor aan die voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a) de mentor is van onberispelijk gedrag. Dat blijkt uit een uittreksel uit het strafregister dat niet langer dan één jaar voor de aanwijzing is afgegeven aan de onderneming;
 - b) de mentor is minstens 25 jaar oud en heeft ten minste vijf jaar praktijkervaring in het beroep;
 - c) de mentor moet een mentoropleiding volgen;
- 2° ze voldoet op het vlak van de organisatie en de bedrijfsuitrusting om de werkplekcomponent van een cursist mogelijk te maken overeenkomstig het opleidingsplan;
- 3° ze heeft voldoende financiële draagkracht om de continuïteit van de onderneming te waarborgen;
- 4° ze heeft geen veroordelingen opgelopen.

In afwijking van het eerste lid kan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren de volgende beslissingen nemen:

- 1° de leeftijd terugbrengen tot 23 jaar als de mentor een bewijs van vooropleiding in het beroep voorlegt;
- 2° een afwijking verlenen van de vereiste praktijkervaring in het beroep als de mentor een bewijs van vooropleiding in het beroep voorlegt;
- 3° beslissen dat de veroordeling niet relevant is om de erkenning van de onderneming te weigeren.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, nader en bepaalt de voorwaarden om de kwaliteit van de mentoropleiding en van het mentorschap in de onderneming te garanderen.

§2. De onderneming dient een aanvraag tot erkenning in bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

De onderneming dient een aanvraag tot erkenning in voor elke duale opleiding waarvoor de onderneming een overeenkomst wil sluiten en voor elke vestiging waar ze cursisten wil opleiden.

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren beslist over de erkenning van de onderneming binnen veertien dagen na de dag waarop het de aanvraag, vermeld in het eerste lid, heeft ontvangen.

§3. Onder voorbehoud van paragraaf 4 geldt de erkenning van de onderneming voor een duur van vijf jaar vanaf de datum van de beslissing tot erkenning.

§4. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kan de erkenning van de onderneming opheffen als de onderneming niet meer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden of als de onderneming haar verbintenissen en plichten niet naleeft.

Opheffing van de erkenning van de onderneming houdt in dat de onderneming geen overeenkomsten tot uitvoering van de duale opleiding kan sluiten zolang ze niet opnieuw erkend is.

§5. De onderneming kan tegen de niet-erkenning of tegen de opheffing van de erkenning beroep aantekenen.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor het beroep.

§6. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kan bij de opheffing van de erkenning van de onderneming beslissen tot uitsluiting van de onderneming als ze haar verbintenissen of verplichtingen niet naleeft. De uitsluiting kan tijdelijk of definitief zijn.

Uitsluiting van de onderneming houdt in dat ze geen nieuwe erkenning kan aanvragen.

De onderneming kan beroep aantekenen tegen de uitsluiting.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor het beroep.

Hoofdstuk 3. De overeenkomst

Afdeling 1. Kenmerken van de overeenkomst

Art. 9. De overeenkomst heeft betrekking op de onderwijsinstellingscomponent en de werkplekcomponent.

Om het aantal uren binnen de overeenkomst te berekenen, telt een les of een activiteit die gelijkgesteld is met een les, mee voor zestig minuten.

Art. 10. De overeenkomst bevat al de volgende elementen:

- 1° de datum van de inwerkingtreding, de einddatum en het voorwerp van de overeenkomst;
- 2° de naam van de onderneming en van de persoon die de onderneming vertegenwoordigt;
- 3° de naam van de mentor in de onderneming;
- 4° de naam, het rijksregisternummer, het adres, de nationaliteit en in voorkomend geval de naam van de wettelijke vertegenwoordiger van de cursist;
- 5° de naam van het CVO waar de cursist de onderwijsinstellingscomponent volgt en van de trajectbegeleider van het CVO;
- 6° het bedrag van de leervergoeding, vermeld in artikel 17, §1, eerste lid, of in voorkomend geval de afstand van de leervergoeding, vermeld in artikel 17, §5;
- 7° het uurrooster, waarin de volgende tijdstippen worden vermeld:
 - a) de tijdstippen waarop de cursist de werkplekcomponent volgt;
 - b) de tijdstippen waarop de cursist de onderwijsinstellingscomponent bij het CVO volgt;
- 8° de plaats van de uitvoering van de werkplekcomponent;
- 9° de verwijzing naar alle wettelijke, reglementerende en conventionele bepalingen, inzonderheid over voorzieningen van sociale zekerheid, arbeidswetgeving, welzijnswetgeving en verzekeringen, die van toepassing zijn op de onderneming;
- 10° de beperkte aansprakelijkheid van de cursist bij schade ten aanzien van de onderneming of derden.

De volgende elementen maken integraal deel uit van de overeenkomst:

- 1° het opleidingsplan dat het CVO in overleg met de onderneming heeft opgesteld;
- 2° de rechten en plichten van de cursist, de onderneming en het CVO;
- 3° de integrale tekst van artikel 18 tot en met 25;
- 4° het arbeidsreglement.

De overeenkomst mag geen bedingen bevatten die de rechten van de cursist beperken of zijn verplichtingen verzwaren.

Afdeling 2. Verbintenissen, rechten en plichten van de partijen

Art. 11. De onderneming heeft de volgende verplichtingen:

- 1° ze verbindt zich ertoe de cursist competenties van de werkplekcomponent aan te leren overeenkomstig de regelgeving die op de invulling van de opleiding in kwestie van toepassing is;
- 2° ze verbindt zich ertoe de professionalisering van de mentor te bevorderen;
- 3° ze betaalt aan de cursist een leervergoeding conform artikel 17;
- 4° ze zorgt ervoor dat de cursist aan de onderwijsinstellingscomponent kan deelnemen;
- 5° ze waakt over het verloop van de duale opleiding, volgt de vorderingen van de cursist op en is betrokken bij de evaluatie van de cursist;
- 6° ze geeft aan de trajectbegeleider alle nodige informatie over het verloop van de opleiding en de vorderingen van de cursist;
- 7° ze verbindt zich ertoe de vigerende wetgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens na te leven;
- 8° ze waakt erover dat de mentor die op grond van zijn opdracht toegang heeft tot persoonsgegevens van cursisten, die gegevens alleen gebruikt in het kader van de correcte uitvoering van de overeenkomst. De onderneming waakt erover dat de mentor tijdens de duur van de overeenkomst en na de beëindiging ervan geen enkele vertrouwelijke informatie over de cursist op welke wijze dan ook bekendmaakt aan derden;

- 9° ze zorgt er als een voorzichtig en redelijk persoon voor dat de opleiding op de werkplek plaatsvindt in omstandigheden die voldoen aan de vereisten van de wetgeving over welzijn op het werk;
- 10° ze stelt aan de cursist de nodige hulp, gereedschappen, grondstoffen, werkkledij, collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking en staat in voor het onderhoud ervan zonder dat dat beschouwd mag worden als een voordeel in natura;
- 11° ze besteedt de nodige aandacht aan het onthaal, de opvang en de integratie van de cursist op de werkplek;
- 12° ze zorgt ervoor dat de cursist op elk moment een aanspreekpunt heeft;
- 13° ze laat de cursist geen taken verrichten die niets te maken hebben met het opleidingsplan, die gevaarlijk of schadelijk kunnen zijn of die krachtens wettelijke of reglementaire bepalingen verboden zijn;
- 14° ze meldt elke wijziging van de beroepsactiviteit of de uitbatingszetel die gevolgen heeft voor de opleiding van de cursist, binnen tien dagen vanaf de wijziging aan de trajectbegeleider;
- 15° ze legt de problemen die rijzen tijdens de uitvoering van de overeenkomst onmiddellijk voor aan de trajectbegeleider.

Art. 12. De cursist heeft de volgende verplichtingen:

- 1° hij verbindt zich ertoe om de onderwijsinstellingscomponent bij het CVO te volgen om de studiebekrachtiging te behalen;
- 2° hij verbindt zich ertoe om de werkplekcomponent onder het gezag en toezicht van de mentor te volgen om de studiebekrachtiging te behalen;
- 3° hij sluit de overeenkomst en voert de overeenkomst uit met de bedoeling de duale opleiding binnen drie opeenvolgende schooljaren te voltooien;
- 4° hij volgt zijn vorderingen op conform de richtlijnen van het CVO en de mentor;
- 5° hij verricht de opgedragen taken zorgvuldig, eerlijk en nauwgezet op de tijd, de plaats en de wijze die is overeengekomen;
- 6° hij handelt op de werkplek volgens de richtlijnen van de mentor;
- 7° hij onthoudt zich van al wat schade kan berokkenen aan de eigen veiligheid, de veiligheid van de collega's, de onderneming of derden;
- 8° hij geeft het toevertrouwde gereedschap, de werkkledij en de ongebruikte grondstoffen in goede staat aan de onderneming terug;
- 9° hij maakt geen fabrieksgeheimen, zakengeheimen en geheimen over persoonlijke of vertrouwelijke aangelegenheden bekend tijdens de uitvoering of na de beëindiging van de overeenkomst;
- 10° hij stelt geen daden van oneerlijke concurrentie of werkt daaraan niet mee tijdens de uitvoering of na de beëindiging van de overeenkomst;
- 11° hij legt de problemen die rijzen tijdens de uitvoering van de overeenkomst, onmiddellijk voor aan de trajectbegeleider en de mentor.

Art. 13. Het CVO heeft de volgende verplichtingen:

- 1° het verbindt zich ertoe de cursist competenties van de onderwijsinstellingscomponent aan te leren overeenkomstig de regelgeving die op de invulling van de opleiding van toepassing is;
- 2° het onderhandelt over de overeenkomst, maakt de overeenkomst op en begeleidt de toepassing ervan;
- 3° het voorziet in trajectbegeleiding voor de cursist tijdens het hele opleidings-traject;
- 4° het bewaakt de competentieverwerving in samenspraak met de mentor;
- 5° het houdt tijdens de periodes waarin de cursist de werkplekcomponent effectief invult, een vertegenwoordiger van het CVO waarbij de cursist is ingeschreven, ter beschikking van de cursist. Die verplichting kan echter geen afbreuk doen aan de statutaire rechten van de individuele personeelsleden van het CVO;
- 6° het levert maximale inspanningen om na een vroegtijdige beëindiging van een overeenkomst voor de cursist een nieuwe overeenkomst te sluiten;

- 7° het bezorgt aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren de gevraagde gegevens, vermeld in artikel 10, voor zijn jaarlijks monitoringsrapport over de stand van zaken van duaal leren in Vlaanderen;
- 8° het bezorgt een exemplaar van de overeenkomst aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

In het eerste lid, 3°, wordt verstaan onder trajectbegeleiding: een continu proces van begeleiding en opvolging van de persoonlijke ontwikkeling en de vorming van de cursist tijdens het onderwijs in het CVO en tijdens de opleiding op de werkplek.

Art. 14. De onderneming leeft alle wettelijke, reglementaire en conventionele bepalingen na, inzonderheid over voorzieningen van sociale zekerheid, arbeidswetgeving, welzijnswetgeving en verzekeringen, die op de onderneming van toepassing zijn.

Art. 15. De tijd die de cursist moet besteden aan de uitvoering van zijn overeenkomst in haar totaliteit, overeenkomstig het uurrooster, vermeld in artikel 10, eerste lid, 7°, van dit decreet, mag niet meer bedragen dan de maximale arbeidsduur, vermeld in de Arbeidswet van 16 maart 1971, of, krachtens die wet, in de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst of het toepasselijke arbeidsreglement.

Art. 16. §1. Als de cursist bij de uitvoering van de overeenkomst de onderneming of derden schade berokkent of gebrekkig werk levert, is hij alleen aansprakelijk in geval van bedrog of zware schuld.

Voor lichte schuld is hij alleen aansprakelijk als die schuld eerder gewoonlijk dan toevallig bij hem voorkomt.

De aansprakelijkheid van de vader en de moeder, vermeld in artikel 1384, tweede lid, van het Oud Burgerlijk Wetboek, geldt alleen als de minderjarige cursist conform het eerste en tweede lid persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld.

De onderneming is een aansteller als vermeld in artikel 1384, derde lid, van het Oud Burgerlijk Wetboek.

Alle bedingen die met de bepalingen van deze paragraaf strijdig zijn, zijn nietig.

§2. De cursist is niet verantwoordelijk voor de beschadigingen of de sleet die toe te schrijven zijn aan het regelmatige gebruik van het voorwerp, noch voor het toevallige verlies ervan.

Art. 17. §1. De cursist ontvangt maandelijks een leervergoeding van de onderneming.

De Vlaamse Regering bepaalt de minimale hoogte, de wijze van toekenning en de berekeningswijze van de leervergoeding.

§2. In het kader van een overeenkomst van duale opleiding is de onderneming een leervergoeding verschuldigd voor de werkplekcomponent.

In het kader van een overeenkomst van duale opleiding conform het socialezekerheidsstatuut van leerling in het kader van een alternerende opleiding is de onderneming een leervergoeding verschuldigd voor de werkplekcomponent en voor de onderwijsinstellingscomponent.

Als de onderneming conform artikel 7 een onderdeel van de opleiding overlaat aan een andere erkende onderneming, blijft ze de leervergoeding verschuldigd voor de dagen dat de cursist in die andere onderneming wordt opgeleid.

§3. De bepalingen van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers zijn van toepassing op de leervergoeding.

§4. De onderneming die de overeenkomst beëindigt op een wijze die strijdig is met de bepalingen van dit decreet, betaalt een vergoeding die overeenstemt met de verschuldigde leervergoeding voor een maand.

§5. De cursist kan volledig of gedeeltelijk afstand doen van de leervergoeding, vermeld in paragraaf 2, eerste lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de cursist afstand kan doen van de leervergoeding.

Afdeling 3. Schorsing van de overeenkomst

Art. 18. De uitvoering van de overeenkomst wordt geschorst onder dezelfde voorwaarden en in dezelfde gevallen, vermeld in de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

Gedurende de schorsing van de uitvoering van de overeenkomst behoudt de cursist de leervergoeding onder dezelfde waarborgen als de voorwaarden die gelden voor het loon van een werknemer met een arbeidsovereenkomst.

Art. 19. In afwijking van artikel 18, tweede lid, is de onderneming geen leervergoeding verschuldigd bij arbeidsongeschiktheid wegens arbeidsongeval en beroepsziekte.

Art. 20. Als de uitvoering van de overeenkomst meer dan veertien dagen geschorst wordt, brengt de onderneming de trajectbegeleider daarvan op de hoogte.

Als na een schorsing van meer dan veertien dagen de uitvoering van de overeenkomst wordt hervat, brengt de onderneming uiterlijk drie dagen na de hervatting de trajectbegeleider daarvan op de hoogte.

Afdeling 4. Beëindiging van de overeenkomst

Art. 21. Met behoud van de toepassing van de wijzen waarop verbintenissen in het algemeen eindigen, eindigt de uitvoering van de overeenkomst in de volgende gevallen:

- 1° de termijn, bepaald in de overeenkomst, is verstreken;
- 2° de cursist heeft de opleiding met goed gevolg beëindigd;
- 3° de mentor overlijdt en er kan geen andere mentor worden aangesteld;
- 4° er is overmacht waardoor de uitvoering van de overeenkomst definitief onmogelijk wordt;
- 5° de cursist verzoekt erom in geval van faillissement of na overname van de onderneming, tenzij de overeenkomst door de overnemende onderneming overgenomen wordt. Dat laatste is alleen mogelijk als de overnemende onderneming aan alle voorwaarden als vermeld in artikel 8 voldoet;
- 6° de schorsing van de uitvoering van de overeenkomst houdt langer dan zestig dagen aan en de ondernemer of de cursist uit de wens de overeenkomst niet verder uit te voeren;
- 7° er is een definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel conform het centrumreglement;
- 8° de cursist zet de opleiding vroegtijdig stop;
- 9° de erkenning van de onderneming wordt opgeheven.

In het eerste lid, 7°, wordt verstaan onder centrumreglement: het document, vermeld in artikel 2, 6°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

Art. 22. Bij een vroegtijdige beëindiging brengt de trajectbegeleider het Vlaams Partnerschap Duaal Leren daarvan op de hoogte.

Art. 23. Tijdens de eerste dertig dagen van de uitvoering van de overeenkomst kan de onderneming of de cursist de overeenkomst opzeggen. Er wordt een opzegtermijn van zeven dagen in acht genomen, die ingaat de dag na de dag waarop de cursist of de onderneming de schriftelijke opzegging heeft ontvangen.

Als de uitvoering van de overeenkomst wordt geschorst tijdens de eerste dertig dagen van de uitvoering van de overeenkomst, wordt de periode van de eerste dertig dagen van de uitvoering van de overeenkomst verlengd met de duur van de schorsing.

Een schorsing van de uitvoering van de overeenkomst voor of tijdens de opzegtermijn schorst de opzegtermijn niet.

Art. 24. §1. In de volgende gevallen kan de onderneming of de cursist of zijn wettelijke vertegenwoordiger een reden invoeren die de verbreking van de uitvoering van de overeenkomst wettigt:

- 1° de cursist, respectievelijk de onderneming, schiet ernstig tekort in de verplichtingen bij de uitvoering van de overeenkomst;
- 2° er zijn omstandigheden die het goede verloop van de werkplekcomponent ernstig belemmeren;
- 3° de cursist wil overschakelen op een andere opleiding of werkplek.

§2. De onderneming of de cursist of zijn wettelijke vertegenwoordiger brengt de trajectbegeleider schriftelijk op de hoogte van de reden, vermeld in paragraaf 1. De trajectbegeleider bemiddelt en probeert de partijen te verzoenen. Daarvoor beschikt de trajectbegeleider over maximaal drie weken vanaf de ontvangst van de schriftelijke mededeling. Die termijn neemt een aanvang vanaf de dag dat de trajectbegeleider de schriftelijke mededeling van de voormelde reden heeft ontvangen. Een schorsing van de uitvoering van de overeenkomst tijdens de verzoeningstermijn schorst de verzoeningstermijn niet.

Tijdens de verzoeningstermijn, vermeld in het eerste lid, zetten de partijen de uitvoering van de overeenkomst voort.

Als de partijen tot een verzoening komen, wordt de uitvoering van de overeenkomst voortgezet.

Als de partijen niet tot een verzoening komen, kan de partij die de wens tot beëindiging heeft geuit, de overeenkomst ook daadwerkelijk beëindigen. De beëindiging gaat in de dag na de dag waarop de andere partij de schriftelijke beëindiging heeft ontvangen.

§3. De onderneming of de cursist of zijn wettelijke vertegenwoordiger, naargelang het geval, kan beroep aantekenen bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren als de onderneming of de cursist of zijn wettelijke vertegenwoordiger meent dat de ingeroepen reden de beëindiging van de uitvoering van de overeenkomst niet wettigt.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor het beroep.

Als het Vlaams Partnerschap Duaal Leren oordeelt dat de ingeroepen reden de beëindiging van de uitvoering van de overeenkomst door de onderneming niet

wettigt, is aan de cursist die beroep heeft aangetekend, een schadevergoeding verschuldigd conform artikel 17, §4.

Art. 25. Het CVO kan de overeenkomst in de volgende gevallen schriftelijk en gemotiveerd beëindigen:

- 1° de onderneming of de cursist pleegt een zware inbreuk tegen de uitvoering van de overeenkomst;
- 2° de fysieke of geestelijke gezondheid van de cursist loopt gevaar;
- 3° er zijn omstandigheden die het goede verloop van de werkplekcomponent ernstig belemmeren.

Het CVO kan aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren voorstellen om de erkenning van de onderneming op te heffen.

Hoofdstuk 4. Toezicht

Art. 26. Met behoud van de toepassing van de vigerende decretale en reglementaire bepalingen over het toezicht in het onderwijs, door de onderwijsinspectie en de bevoegde onderwijsadministratie, wordt het toezicht op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan uitgeoefend door de afdeling Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk en Sociale Economie.

Het toezicht, vermeld in het eerste lid, verloopt conform het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.

Hoofdstuk 5. Bepalingen over gegevensverwerking

Art. 27. De verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming is:

- 1° het Departement Werk en Sociale Economie voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de datakoppeling tussen inschrijvingen en overeenkomsten, het waarborgen van de kwantiteit van de werkplekken en de monitoring en evaluatie van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs;
- 2° het Vlaams Partnerschap Duaal Leren voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van artikel 13, eerste lid, 7° en 8°, en artikel 22;
- 3° de onderneming voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het sluiten en de uitvoering van de overeenkomst, vermeld in artikel 3, en de verplichtingen, vermeld in artikel 11;
- 4° het CVO voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het sluiten en de uitvoering van de overeenkomst, vermeld in artikel 3, en de verplichtingen, vermeld in artikel 13.

Art. 28. De volgende persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van dit decreet:

- 1° de gegevens, vermeld in artikel 8, §1, eerste lid, 1°;
- 2° de gegevens, vermeld in artikel 10;
- 3° de gegevens betreffende de opleiding, de inschrijving en de evaluatie van de cursist.

Het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen wisselt de gegevens, vermeld in het eerste lid, 3°, uit met het Departement Werk en Sociale Economie en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

In het tweede lid wordt verstaan onder het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen: het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2009 tot oprichting van het intern verzelfstandigd Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen.

Art. 29. Onder voorbehoud van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens die in het kader van dit decreet worden verwerkt voor de doeleinden, vermeld in artikel 27 van dit decreet, bewaard gedurende een termijn van vijf jaar.

Hoofdstuk 6. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijziging van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Art. 30. Aan artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 oktober 2021, worden een punt 61° en een punt 62° toegevoegd, die luiden als volgt:

- “61° het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
- 62° het decreet van [...] tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs.”.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Art. 31. In artikel 2 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, het laatst gewijzigd bij het decreet van 5 april 2019, wordt een punt 12°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

- “12°bis duale opleiding: een beroepsopleiding van het secundair volwassenenonderwijs waarin cursisten de competenties die tot een beroepskwalificatie leiden, deels verwerven in het CVO als onderwijsinstellingscomponent en deels op de werkplek, vermeld in artikel 2, 13°, van het decreet van [...] tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs, als werkplekcomponent;”.

Art. 32. In artikel 24 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “en na advies van de Vlaamse Onderwijsraad” opgeheven;
- 2° in paragraaf 1 wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Over de voorgedragen opleidingsprofielen die niet gebaseerd zijn op een erkende beroepskwalificatie, wordt voorafgaandelijk aan de beslissing van de Vlaamse Regering het advies van de Vlaamse Onderwijsraad gevraagd.”;
- 3° in paragraaf 1 wordt aan het bestaande tweede lid, dat het derde lid wordt, een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° de bepaling van het minimumaandeel van de werkplekcomponent dat 50% van de lestijden bedraagt als de opleiding dual georganiseerd kan worden.”;

4° er wordt een paragraaf 2bis ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. De Vlaamse Regering kan voor bijzondere duale opleidingen afwijken van het minimumaandeel van de werkplekcomponent, vermeld in paragraaf 1, derde lid, 7°.”.

Art. 33. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2021, wordt een artikel 53bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 53bis. Het kwaliteitstoezicht op duale opleidingen verloopt conform het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid wordt voor duale opleidingen het kwaliteitstoezicht samen uitgevoerd door de onderwijsinspectie en het Departement Werk en Sociale Economie. De onderwijsinspectie neemt de coördinerende rol op voor het geheel van het kwaliteitstoezicht op de duale opleiding en de onderwijsinstellingscomponent daarin. Het Departement Werk en Sociale Economie wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de doorlichting als externe deskundige, vermeld in artikel 37 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs. Het Departement Werk en Sociale Economie coördineert het kwaliteitstoezicht op de werkplekcomponent binnen de opleiding. De onderwijsinspectie wordt uitgenodigd voor dat toezicht. De Vlaamse Regering kan de verdere modaliteiten van het toezicht bepalen. Tussen de onderwijsinspectie en het Departement Werk en Sociale Economie wordt een samenwerkingsovereenkomst over de operationalisering van het toezicht gesloten.

In het tweede lid wordt verstaan onder Departement Werk en Sociale Economie: het departement, vermeld in artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.”.

Art. 34. In artikel 63 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, wordt een paragraaf 1quater ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1quater. De centra voor volwassenenonderwijs die onderwijsbevoegdheid hebben voor een opleiding die duaal kan worden georganiseerd, bieden bij de organisatie van de duale opleiding de volledige duale opleiding aan binnen drie opeenvolgende schooljaren.”.

Art. 35. Aan artikel 120 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 5 april 2019, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het centrumreglement bevat, naast de bepalingen die ook gelden voor modules in niet-duale opleidingen, de volgende specifieke bepaling voor modules in duale opleidingen: de cursist schikt zich naar alle mogelijke maatregelen die het CVO neemt om de werkplekcomponent ononderbroken invulling te geven, met inbegrip van het intakegesprek en de begeleiding van de cursist in een duale opleiding.”.

Afdeling 3. Wijzigingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen

Art. 36. In artikel 2 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen, gewijzigd bij de decreten van 30 maart 2018, 30 november 2018 en 19 juni 2020, wordt een punt 2°quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“2°quater duale opleiding: de duale opleiding, vermeld in artikel 2, 12°bis, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;”.

Art. 37. In artikel 2bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 juni 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2, eerste lid, worden een punt 12° tot en met 14° toegevoegd, die luiden als volgt:

- “12° een vertegenwoordiger van het Gemeenschapsonderwijs namens het volwassenenonderwijs;
- 13° een vertegenwoordiger van elke representatieve vereniging van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs namens het volwassenenonderwijs;
- 14° een vertegenwoordiger van het Departement Onderwijs en Vorming namens het volwassenenonderwijs.”;

2° in paragraaf 2 wordt het zesde lid vervangen door wat volgt:

“Met uitzondering van de leden, vermeld in het eerste lid, 1°, 12°, 13° en 14°, hebben alle leden, vermeld in het eerste lid, stemrecht over de bevoegdheden in het kader van de alternerende opleidingen.”;

3° aan paragraaf 2 worden een zevende en een achtste lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Met uitzondering van de leden, vermeld in het eerste lid, 1°, 4°, 5°, 6° en 9°, hebben alle leden, vermeld in het eerste lid, stemrecht over de bevoegdheden in het kader van de duale opleidingen.

Met uitzondering van het lid, vermeld in het eerste lid, 1°, hebben alle leden, vermeld in het eerste lid, stemrecht over de bevoegdheden in het kader van de alternerende opleidingen en de duale opleidingen.”;

4° in paragraaf 3, eerste lid, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° de uitvoering van de overeenkomsten tot uitvoering van een alternerende opleiding en een duale opleiding wat betreft de opleiding op de werkplek controleren;”.

Art. 38. In artikel 2sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 juni 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

“Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kan voor de uitvoering van zijn opdrachten voor de overeenkomsten tot uitvoering van de alternerende opleiding en de duale opleiding een samenwerkingsakkoord sluiten met een sectoraal partnerschap. Het samenwerkingsakkoord bepaalt de opdrachten van het sectorale partnerschap.”;

2° tussen het derde en het vierde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Als het samenwerkingsakkoord met het Vlaams Partnerschap Duaal Leren ook bevoegdheden over de overeenkomsten ter uitvoering van duale opleidingen bevat, worden, in afwijking van het tweede lid, de volgende leden toegevoegd:

- 1° een vertegenwoordiger van het Gemeenschapsonderwijs namens het volwassenenonderwijs;
- 2° een vertegenwoordiger van elke representatieve vereniging van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs namens het volwassenenonderwijs;
- 3° een vertegenwoordiger van het Departement Onderwijs en Vorming namens het volwassenenonderwijs.”;

- 3° het bestaande zesde lid, dat het zevende lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

“Met uitzondering van de secretaris en de leden, vermeld in het vierde lid, hebben alle leden, vermeld in het tweede lid, stemrecht over de bevoegdheden in het kader van de alternerende opleidingen.”;

- 4° tussen het bestaande zesde lid, dat het zevende lid wordt, en het bestaande zevende lid, dat het tiende lid wordt, worden twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“Met uitzondering van de secretaris en de leden, vermeld in het tweede lid, 4°, 5° en 7°, hebben alle leden, vermeld in het tweede lid en het vierde lid, stemrecht over de bevoegdheden in het kader van de duale opleidingen.

Met uitzondering van de secretaris hebben alle leden, vermeld in het tweede lid en het vierde lid, stemrecht over de bevoegdheden in het kader van de alternerende opleidingen en de duale opleidingen.”;

- 5° in het bestaande zevende lid, dat het tiende lid wordt, wordt het woord “zesde” vervangen door het woord “zevende”.

Art. 39. In artikel 30 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid worden de woorden “het departement Werk en Sociale Economie” vervangen door de woorden “de afdeling Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk en Sociale Economie”;

- 2° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

“Het in het eerste lid bedoelde toezicht verloopt met toepassing van de bepalingen van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.”

Hoofdstuk 7. Slotbepaling

Art. 40. Artikel 1 tot en met 30 en 32 tot en met 35 treden in werking op 1 september 2022.